12.2.2025

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Valtiovarainministeriön lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (EU:n digitaalinen matkustussovellus ja digitaalinen matkustustunniste)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriön kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon mukaiseen aiheeseen. Valtiovarainministeriö kiittää pyynnöstä ja esittää lausunnossaan seuraavaa:

U-kirjelmän mukaan ehdotukset liittyvät myös eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakoihin, joita tulee toteuttaa valtiovarainministeriön vastuulla olevan nk. uudistetun eIDAS-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1183, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta) mukaisesti. Uudistetun eIDAS-asetuksen mukaan, jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että niiden alueella tarjotaan vähintään yksi eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakko vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lompakolla tarkoitetaan käytännössä puhelimessa toimivaa sovellusta, joka muistuttaa toiminnaltaan tavallisia lompakoita erityisesti erilaisten tietojen säilyttämisen näkökulmasta. Siinä missä tavallisessa lompakossa voi nykyisin säilyttää ajokorttia tai henkilökorttia, niin digitaalisen identiteetin lompakossa voisi säilyttää vastaavia tietoja sähköisessä muodossa. Lompakon avulla voi myös tunnistautua sähköisesti vastaavalla tavalla kuin nykyisin käytössä olevilla vahvan sähköisen tunnistamisen välineillä, joita ovat pankkien tarjoamat pankkitunnukset ja teleoperaattoreiden tarjoamat mobiilivarmenteet. Lisäksi lompakolla voi luotettavasti allekirjoittaa erilaisia asiakirjoja sähköisesti.

U-kirjelmän mukaan digitaaliset matkustustunnisteet voitaisiin tulevaisuudessa tallentaa myös eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon. Valtiovarainministeriö pitää hyvänä, että eurooppalainen digitaalisen identiteetin lompakko on huomioitu ehdotuksissa siten, että ne mahdollistavat matkustustunnisteiden tallentamisen lompakkoon. Tämä tukee osaltaan tavoitetta, että lompakko olisi tulevaisuudessa mahdollisimman laajasti yhteiskunnan palveluissa käytössä ja osa digitaalista perusinfrastruktuuria. Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehittäminen edellyttää jäsenvaltioilta, asiointipalveluilta

sekä muilta palveluntarjoajilta resursseja ja siksi on tärkeää, että tätä kehitystyötä pyritään jatkossa hyödyntämään mahdollisimman täysimääräisesti sekä kansallisella että EU-tasolla.

Valtiovarainministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että neuvotteluissa huolehditaan siitä, että sähköisten matkustustunnusten EU-sääntelyssä otetaan asianmukaisesti huomioon, että lompakon perusvaatimukset on asetettu uudistetussa eIDAS-asetuksessa, eikä niistä tulisi lähtökohtaisesti poiketa sektorikohtaisessa sääntelyssä. Valtiovarainministeriön mielestä tämä näkökulma on huomioitu asianmukaisesti U-kirjelmän mukaisessa valtioneuvoston kannassa.

Laura Kolinen
Neuvotteleva virkamies